

FIȘA DISCIPLINEI

Preistorie generală

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Istorie antică și Arheologie
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Arheologie
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Preistorie generală			Codul disciplinei	HLR1103
2.2. Titularul activităților de curs	CS I dr.habil. Florin Gogîltan				
2.3. Titularul activităților de seminar	-				
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E
				2.7. Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	-
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	-
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat (consiliere profesională)					17
Examinări					10
Alte activități					-
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				97	
3.8. Total ore pe semestru				125	
3.9. Numărul de credite				5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	nu
4.2. de competențe	nu

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	- Platforma eLearning a UBB - Pentru vizualizarea unor documente, statistici, modele, hărți digitalizate – este necesară folosirea unui calculator.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	Sala indicată în orar

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	• C1. Regăsirea informației despre trecutul istoric. Evaluarea fundamentală a valorii relative a diverselor lucrări de referință (bibliografii, enciclopedii, dicționare de specialitate etc.) și baze de date din domeniul studiilor istorice. -Identificarea lacunelor existente în cunoasterea istorică, verificarea stadiului cunoașterii folosind principalele lucrări de referințe existente. Propunerea, la un nivel general, a unor căi de îmbogățire a cunoașterii în legătură cu probleme istorice cu un grad redus sau mediu de complexitate. -Identificarea rapidă și utilizarea corectă a informațiilor din izvoarele istorice (accesibile în limba română sau într-o limbă de circulație internațională) și a informațiilor istorice cu un grad redus și mediu de detaliere. -Interpretarea la un nivel elementar a informațiilor regăsite în lucrările de referințe și în bazele de date pe teme istorice, explicitând principalele concepte, fenomene și procese istorice la care se referă acestea. -Utilizarea adecvată a cunostințelor de bază privind evoluția generală a istoriografiei, periodizarea istoriei, principalele lucrări de referințe și baze de date referitoare la diferitele epoci, probleme, procese și fenomene istorice, precum și cu privire la organizarea și funcționarea principalelor instituții de informare și documentare publică. • C 2. Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara izvoarelor. - Analiza critică a izvoarelor istorice, coroborarea conștientă a cunostințele provenite din afara izvoarelor cu cele provenite din izvoare pentru (re)stabilirea unor fapte și procese istorice, contextualizarea judecăților de valoare existente cu privire la aceste fapte și procese istorice și corelarea, la un nivel elementar, a informațiilor disponibile despre trecutul istoric cu problemele prezente în analizele istoriografice referitoare la epoca respectivă. -Aplicarea metodelor criticii interne și externe în studiul izvoarelor istorice editate (texte, mărturii orale, vestigii materiale etc.) în vederea (re)stabilirii cât mai precise a faptelor istorice. -Definirea și prezentarea corectă a principalelor concepte folosite în studiile istorice, în descrierea și analiza etapelor și proceselor din istoria omenirii, stadiul actual al istoriografiei și metodele centrale ale cercetării istorice. -Identificarea limitelor existente în analiza informațiilor despre trecutul istoric, a cauzelor acestor limite, și să propună ipoteze alternative de interpretare a faptelor istorice. -Interpretarea, compararea și relaționarea datelor și faptelor caracteristice principalelor procese și fenomene istorice, precum și a abordărilor istoriografice legate de acestea. Încadrarea principalelor texte istorice și istoriografice în contextele elaborării lor (genuri și tipuri de texte; grupări și școli istoriografice).
Competențe transversale	• Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general al disciplinei	• Înțelegerea trăsăturilor generale ale comunităților preistorice în diversele epoci ale acesteia.
7.2. Obiectivele specifice	• Asimilarea trăsăturilor specifice ale fiecărei epoci preistorice. • Înțelegerea evoluției unei părți a lumii locuite spre modelul tehnic de adaptare la mediul natural. • Înțelegerea noțiunilor de: preistorie, protoistorie, epoca pietrei, a bronzului și a fierului. • Descifrarea cauzelor evoluției diferite a comunităților umane preistorice în diverse părți ale lumii.

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
I. Introducere. Noțiunea de preistorie	Expunere.Conversație	<i>Cuvinte cheie: preistorie, arheologie, periodizare, antropologie, etnologie</i>
II. Cei mai vechi strămoși ai omului. Hominidele	Expunere.Conversație	<i>Cuvinte cheie: paleolitic, antropogeneză</i>

III. Paleoliticul. Arta paleolitică	Expunere.Conversație	<i>Cuvinte cheie: paleolitic, adaptare, artă rupestră, locuințe</i>
IV. Mezoliticul: microlitele, noile arme, domesticirea animalelor, schimbările de la sfârșitul ultimei ere glaciare.	Expunere.Conversație	<i>Cuvinte cheie: mezolitic, microlite, domesticirea primelor animale, arcul, săgeata, harponul</i>
V. Neoliticul, „revoluția neolitică”, cultura plantelor, ceramica, noțiunea arheologică de „cultură”.	Expunere.Conversație	<i>Cuvinte cheie: neolitic, neolitizare, agricultura, habitat, piatra șlefuită</i>
VI. Eneoliticul – perioada de înflorire a epocii noi a pietrei, primele metale, credințele și riturile funerare, culturile dezvoltate (Valea Indusului, Marea Egee, Orientul Apropiat).	Expunere.Conversație	<i>Cuvinte cheie: plastică, habitat, locuințe, ritualuri, primele metale</i>
VII. Trecerea la epoca metalelor – epoca războinicilor și a crescătorilor de animale, indo-europenii.	Expunere.Conversație	<i>Cuvinte cheie: bronz, indo-europeni, metalurgie, elite</i>
VIII. Epoca bronzului – marile culturi din Europa și din restul lumii, megalitii, noile credințe și rituri funerare, apariția popoarelor.	Expunere.Conversație	<i>Cuvinte cheie: paleometalurgie, cupru, cositor, aur, elite</i>
IX. Principalele popoare ale Europei preistorice la sfârșitul Epocii bronzului și culturile lor: celți, traci, illiri, italici etc.	Expunere.Conversație	<i>Cuvinte cheie: identități etnice și culturale, ierarhii sociale, elite, obiecte de prestigiu</i>
X. Epoca veche a fierului, descoperirile de la Hallstatt, caracteristicile societății epocii vechi a fierului, diferențierea în continuare a popoarelor.	Expunere.Conversație	<i>Cuvinte cheie: metalurgia fierului, Hallstatt, fortificații</i>
XI. Expansiunea celților, influența clasică asupra civilizațiilor protoistorice, transformările societății.	Expunere.Conversație	<i>Cuvinte cheie: celți, influența celtică, lumea greco-romană, influența greco-romană</i>
XII. Epoca nouă a fierului, descoperirile de la La Tene, cronologia epocii noi a fierului, principalele caracteristici ale perioadei (roata olarului, generalizarea fierului etc.)	Expunere.Conversație	<i>Cuvinte cheie: a doua epocă a fierului, ceramică la roată, monedă, oppidum</i>
XIII. Popoarele protoistorice pe pragul dintre preistorie și istorie, confruntarea cu expansiunea romană (căderea illirilor, celților și dacilor).	Expunere.Conversație	<i>Cuvinte cheie: expansiunea romană, crearea provinciilor, sfârșitul protoistoriei</i>
XIV. Importanța epocilor preistorice și protoistorice în istoria omenirii.	Expunere.Conversație	<i>Cuvinte cheie: preistorie, căile omenirii, protoistorie, fundamentele istoriei omenirii</i>
Bibliografie: J. Briard, The Bronze Age in Barbarian Europe, 1979. B. Cunliffe, Iron Age Communities in Britain, 1975. S. J. De Laet (Ed.), History of Humanity. Volume I. Prehistory and the Beginning of Civilization, Paris, 1994. G. Florea, E. Nemeth Preistorie generală (suport de curs). V.Gordon Childe, De la preistorie la istorie, Bucuresti, 1967. A. Leroi-Gourhan, Gestul și cuvântul, Bucuresti 1983. E. Nemeth, A. Rustoiu, H. Pop, Limes Dacicus occidentalis. Die Befestigungen im Westen Dakiens vor und nach der römischen Eroberung, Cluj-Napoca, 2005. N. Sandars, Prehistoric Art in Europe, 1985.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Această materie ce include curs și seminarii, întrunește toate calitățile în conformitate cu următoarele standarde:

- Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (<http://www.rncis.ro>)
- Clasificarea Ocupațiilor din România (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Evaluare

Tip activitate	10.1. Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
10.4. curs	Pentru absolvirea acestei discipline, studenții trebuie să dovedească în cadrul evaluării finale, în formă de <i>examen scris</i> , cunoașterea terminologiei, conceptelor și tematicii parcurse la curs.	Examen scris	100%
10.6. Standard minim de performanță • Predarea a cel puțin 50% din lucrările de verificare cerute. • Nota minimă de 5 (cinci) la evaluarea finală.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)¹

								

¹ Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "*Nu se aplică*".